

Maaseudut yhteiskuntien kestävyysmuutoksissa

Maaseudun uusi aika -lehden ensimmäinen vuosikerta ilmestyi maaseutututkimuksen vuosikirjana vuonna 1993. Tarkoituksena oli antaa ääni uudenaikaiselle maaseutua koskevalle keskustelulle ja tutkimukselle. Perinteisen, maatalousvaltaisen maaseudun muutoksesta nähtiin murtautuvan esiin monimuotoisempi, uuden ajan maaseutu. Lehden toimittaja, erikoistutkija (nykyisin professori emeritus) Pertti Rannikko luonnehti tarvetta lehden perustamiseen sillä, että on aika haastaa perinteiset käsitykset maaseudusta.

Maaseutututkimus-lehti jatkaa näitä muutoksia koskevan tutkimustiedon jakamisen linjalla. *Maaseudun uusi aika* -lehden nimi muuttui 1.4.2020 lähtien muotoon *Maaseutututkimus*, englanniksi *Finnish Journal of Rural Studies*. Nimen muutoksen myötä viesti selkiytyi: lehti on tarkoitettu tutkimustiedon tuottajille ja käyttäjille. Tutkijat tarvitsevat foorumin, jossa he voivat julkaista maaseutua koskevia tutkimuksia ja keskustella niiden tuloksista. Yhtä tärkeä lehden kohderyhmä ovat ne, jotka käyttävät tutkimukseen perustuvaa tietoa omassa toiminnassaan. Tutkimustieto tuo lisäarvoa monimutkaisten kehittämishäiriöiden ratkaisuun ja maaseutuja koskevien politiikkojen muotoiluun.

Suomessa maaseutututkimus ei koskaan institutionalisoitunut yliopistoissa akateemiseksi oppiaineeksi. Ajatus eli vielä 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa vahvana, mutta jäi lopulta toteutumatta. Nykyisin yliopistopetus ei rakennu samalla tavalla perinteisten oppiaineiden varaan. Suuntauksena on ollut tehdä monialaisia koulutusohjelmia, joissa yhdistellään

eri tutkimusalojen tietoperustoja. Tällaisessa toimintaympäristössä monitieteiselle maaseutututkimukselle ja opetukselle voi olla jopa paremmat kehittymisen edellytykset.

Maaseutututkimus voidaan määritellä monitieteiseksi tutkimusalaksi, jonka taustalla on eri tieteenaloja teorioineen ja menetelmineen, perinteineen ja keskusteluineen. Tutkimusalaa yhdistää maaseudun käsite. Kansainvälisesti maaseutututkimuksella on omat instituutionsa, järjestönsä ja fooruminsa. Alan tunnetuimpia tieteellisiä lehtiä ovat: *Journal of Rural Studies (ELSEVIER)*, *Sociologia Ruralis (Wiley)* ja *Rural Society (Taylor & Francis)*. Lisäksi on useita kansallisia ja eri tieteenalojen lehtiä, jotka julkaisevat maaseutuun liittyvää tutkimusta. Esimerkiksi tällä vuosikymmenellä maailman väkirikkaimmaksi maaksi nousevan Intian maaseutukysymyksistä keskustellaan *Journal of Land and Rural Studies -lehdessä (SAGE)*.

Eurooppalaisen *Sociologia Ruralis* -lehden taustalla on vuonna 1957 perustettu *The European Society for Rural Sociology (ESRS)*, jonka toiminnassa on vuosien aikana ollut aktiivisesti mukana myös monia suomalaisia maaseutututkijoita. Maaseutututkimus-lehden julkaisijana on vuonna 1999 perustettu maaseutututkijoiden ja kehittäjien yhdistys Maaseudun uusi aika.

Erilaisten maaseutujen asema ja merkitys yhteiskunnassa on jatkuva, eri aikakausina eri tavoin sanoitettu ja perusteltu teema. En näe mitään merkkejä siitä, että maaseutua koskeva keskustelu olisi häviämässä. Julkisessa keskustelussa puheenvuorot kuitenkin valitettavan usein kärjistyvät vastakkainasetteluksi, jossa esimerkiksi kaupungistuminen asetetaan mustavalkoisesti maaseutuelämän vastakohtaksi. Kehityskulku, jonka päätepisteenä olisi maaseuduton maailma, on epäuskottava. Luotan siihen, että maaseutua koskevalle tutkimustiedolle on aito, jopa kasvava tarve lähes kaikkialla maailmassa.

Elämme verkottuneessa yhteisvaikuttavien muutosten maailmassa. Nämä muutokset heijastuvat erilaisiin alueisiin ja konkretisoituvat paikallisina vaikutuksina aina yksittäisten ihmisten elämään asti. Yhteiskunnat jäsenyvät siis ajassa ja tilassa. Parhaillaan ajankohtainen korona-kriisi, eli Covid-19 viruksen aiheuttama kansainvälinen pandemia on käytännön esimerkki siitä, miten keskinäisriippuvaisessa verkostojen maailmassa elämme. Samalla se on konkreettinen muistutus, miten tärkeitä yhteiskunnan perusrakenteet ovat. Monimuotoinen ja hajautunut

alue- ja yhdyskuntarakenne palveluineen ja resursseineen on oleellinen osa yhteiskuntien muutoskestävyyttä.

Maailmanlaajuisten, systeemisten muutosten hallinta on haastavaa. Muutos on hyvin hidasta, ja sitä on vaikeata havaita. Ihminen on erinomaisen hyvä sopeutumaan hitaan muutoksen olosuhteisiin. Kekseliäänä lajina etenemme vuosikymmen kerrallaan ratkomalla eteen tulevia ongelmia – innovoimalla uutta. Poliitiikalla on tässä myös rajoitteensa. Poliittiset lupaukset on annettava muutaman vuoden päässä häämöttävistä tavoitteista. Harva tulee vaaleissa valituksi ratkaisuille, jotka koskevat meitä 30–50 vuoden päästä. Ihmiskunnan tulevaisuuden isot kysymykset edellyttävät kuitenkin juuri niitä. Tutkijoiden tärkeä tehtävä on havainnoida muutoksia ja kertoa niistä ymmärrettävästi sekä etsiä ratkaisuja yhdessä päätöksentekijöiden kanssa.

Maaseudut yhteiskuntien kestävyysmuutoksissa on toimituksen asettama teema, jonka alla Maaseutututkimus-lehti tulee seuraavina vuosina käsittelemään monia kestävyysmuutoksiin liittyviä kysymyksiä. Teemaan on sisäistynyt vahva tulkinta siitä, että alueellinen ulottuvuus on keskeinen osa tulevien sukupolvien yhteiskunnallisten ratkaisujen sommitelua, eli alueellinen monimuotoisuus on muutoskestävyyden tärkeä edellytys. Erilaiset maaseudut eivät ole kaupunkiseutujen vastakohtia vaan osa elinvoimaista ja kestävästä kokonaisuudesta, osa suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan perustaa.

Maaseudun uusi aika -yhdistyksen hallituksen valitessa vuodenvaihteessa 2019–2020 lehdelle uutta päätoimittajaa minulle esitettiin kysymys: miten uudistaisit lehteä? Tilanteen voi tulkita niin, että yhdistyksen hallitus näki tarpeen ja jonkinlaisen käännekohdan maaseutututkimuksessa ja maaseudun kehittämisessä. Tässä kohtaa on ehkä syytä mainita, että koronakriisi oli tuolloin vain kaukainen aavistus, joka ei vielä ollut ottanut hegemonista asemaa julkisessa keskustelussa. Yhdistyksen puolelta odotettiin konkreettisia muutoksia, joilla entisestään parannettaisiin lehden asemaa maaseutua koskevassa ajankohtaisessa keskustelussa. Lehden nimen muuttaminen on yksi esimerkki tehdyistä muutoksista.

Maaseutututkimus-lehden lukijoille ja tilaajille näkyviä muutoksia ovat ulkonäön ja taiton lisäksi seuraavat: lehti tulee ilmestymään kahdesti vuodessa. Tämän lisäksi pyritään vuosittain julkaisemaan yksi erikoisnumero, jossa on kirjamaisempi formaatti. Lehden julkaisukielenä on jatkossa suomen ja ruotsin lisäksi englanti. Lehden digitaaliseksi julkaisualustaksi

on valittu useiden tieteellisten lehtien suosima *Journal.fi* -alusta. Siellä lehden artikkelit ovat edelleen avoimesti luettavissa ja omaan käyttöön tallennettavissa. Lehdellä on uusi, oma domain – maaseutututkimus.fi – jonka kautta lehti löytyy verkosta vaivatta. Lehtiarkisto jää toistaiseksi nykyisille verkkosivuille, mutta tavoite on siirtää arkisto kokonaan uudelle alustalle.

Lehden kirjoitusten osastorakenne säilyy pääosin samana. Uutena osastona tulee mukaan MAASEUTUKUVA. Siinä tuodaan esiin maaseudun visuaalisen ympäristön merkitystä. Ympäristö vaikuttaa hyvin paljon mielikuviiimme maaseudusta. Tätä uutta osastoa toimittaa toimituskunnan jäsen, valokuvataiteilija Katri Lassila. Lehden toimitussihteerinä jatkaa Petja Kauppi. Lehden uudessa toimituskunnassa on kaikkiaan yhdeksän jäsentä, joista viisi on uusia jäseniä. Toimituskunnassa on nuorta ja koke-neempaa kaartia eri aloilta ja puolilta Suomea.

Maaseutututkimus-lehden päätoimittajana (2020–2022) toivon, että lehden lukijat ottavat tekemämme uudistukset myönteisesti vastaan sekä inspiroituvat lukemastaan.